16 Απριλίου 2025

Με αναφορές στην ανθρωπιστική κρίση που μαστίζει την Αφρική η Πασχάλια Εγκύκλιος του Πατριάρχη Αλεξανδρείας

/ Γενικά Θέματα

Για τη θεολογική διάσταση της Ανάστασης του Κυρίου κάνει λόγο, μεταξύ άλλων, μέσα από τη φετινή Πασχάλιο Εγκύκλιο ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρος Β' θίγοντας παράλληλα το φλέγον ζήτημα της ανθρωπιστικής κρίσης που πλήττει πολλές χώρες της Αφρικής.

Μέσα από αναφορές σε Πατέρες της Εκκλησίας και σε Ευαγγελιστές, ο Μακαριώτατος σημειώνει ότι η Ανάσταση του Κυρίου *«δεν είναι ένα απλώς ιστορικό γεγονός, αλλά η οριστική νίκη κατά του θανάτου και η αρχή της αναδημιουργίας του κόσμου»*.

Σε άλλο σημείο ο Πατριάρχης κ.κ. Θεόδωρος Β΄ αναφέρει ότι με την Ανάστασή Του, *«ο Χριστός προσφέρει στους ανθρώπους τη δυνατότητα συμμετοχής στην αιώνια ζωή, αποκαθιστώντας την ανθρωπότητα στην αρχική της πνευματική αθωότητα»*

επισημαίνοντας παράλληλα ότι η Ορθόδοξη ζωή και παράδοση *«είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την πραγματικότητα του Σταυρού και της Αναστάσεως»*.

Αναφερόμενος στην Αφρική που μαστίζεται από πολέμους, την φτώχεια και την πείνα, ο Προκαθήμενος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας κάνει λόγο για έναν *«σύγχρονο "Κρανίου Τόπο"»* και έναν *«μαρτυρικό και αιματοβαμμένο Γολγοθά του 21ου αιώνος»*.

Ωστόσο ο Μακαριώτατος στέλνει μήνυμα ελπίδας τονίζοντας ότι *«από αυτόν τον πόνο μπορεί να αναδυθεί η ελπίδα μιας νέας ζωής, η προοπτική της αναγεννήσεως, της σωτηρίας και της αποκαταστάσεως του ανθρωπίνου προσώπου και της ανθρωπότητας. Και αυτό επιτυγχάνεται μέσω του πνευματικού αγώνος,* ***όταν ο καθένας θελήσει να αντικαταστήσει το «Εγώ» με το «Εμείς»*** *, όταν αποφασίσει να αναζητήσει την αλήθεια, την αγάπη και τη δικαιοσύνη για το καλό του κόσμου μας, του αναποδράστως κοινού οίκου όλων μας»*.

Αναλυτικά η Πασχάλια Εγκύκλιος 2025 του Πατριάρχη Αλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β΄:

Αριθμ. Πρωτ. 040/2025

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Β΄

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΟΥ ΚΑΘ΄ ΗΜΑΣ ΠΡΕΣΒΥΓΕΝΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ, ΧΑΡΙΣ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΚ ΝΕΚΡΩΝ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά και περιπόθητα,

Πάσχα, *«εορτών εορτή και πανηγύρις εστί πανηγύρεων»*! Το Πάσχα είναι η κορύφωση του Θείου σχεδίου της σωτηρίας μας, καθώς *«Ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων»* (Α΄ Κορινθ. 15:20), εκπληρώνοντας τις προφητείες: *«Τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου ἐρρύσω»* (Ψαλμοί 85:13). Ο Υιός και Λόγος του Θεού σαρκώθηκε για να αποκατασταθεί ο άνθρωπος στην αρχική του πληρότητα, σύμφωνα με τον Μέγα Αθανάσιο Αλεξανδρείας και σταυρώθηκε για να μπορέσει ο άνθρωπος να μορφώσει λυτρωτική σχέση κοινωνίας με το Θεό. *«Αὐτός γάρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»*, (Μ. Αθανασίου Αλεξανδρείας, Περί Ενανθρωπήσεως, 54) και *«...ἐθανατώθη διὰ πάντας, ἵνα πάντας ζωοποιήσῃ»*

, (Περί Ενανθρωπήσεως, 9).

Η Ανάσταση του Κυρίου μας, δεν είναι ένα απλώς ιστορικό γεγονός, αλλά η οριστική νίκη κατά του θανάτου και η αρχή της αναδημιουργίας του κόσμου. *«Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος!»*. Ο Ιησούς, διά του Σταυρού και της Αναστάσεώς Του, ανοίγει την πύλη του Άδου προς την αιώνια δόξα της Βασιλείας, όπως υποσχέθηκε: *«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται»* (Ιω. 11:25). Με την Ανάστασή Του, ο Χριστός προσφέρει στους ανθρώπους τη δυνατότητα συμμετοχής στην αιώνια ζωή, αποκαθιστώντας την ανθρωπότητα στην αρχική της πνευματική αθωότητα. *«Εγώ ειμί η Ανάστασις και η Ζωή»* (Ιω. 11:25). Έτσι, η Ανάσταση δεν είναι μόνο υπέρβαση του θανάτου, αλλά η πλήρης αποκατάσταση του ανθρώπου, ως *«κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ»*.

Η Ορθόδοξη ζωή και παράδοση είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την πραγματικότητα του Σταυρού και της Αναστάσεως, καθώς ήλθε *«διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»*. Δεν νοείται αληθινή Ανάσταση χωρίς προηγούμενη σταυρική πορεία, όπως δίδαξε ο ίδιος ο Χριστός: *«Εί τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καί ἀράτω τὸν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθείτω μοι.»* (Ματθ. 16:24). Η Ανάστασή Του έρχεται ως η ακλόνητη απόδειξη της Θεότητός Του, αλλά και ως απόλυτη βεβαίωση για την υπέρβαση κάθε κρίσης, κάθε φθοράς, κάθε απώλειας σε κάθε γενεά. *«Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν»*, (Α΄ Κορ. 15:17). Άλλωστε, τούτη η παράδοξη σχέση Σταυρού και Αναστάσεως, πόνου και ιάσεως, παντοειδούς μορφής ματαιώσεως/θανάτου και υπερβάσεως/αναστάσεως διέπει ολόκληρη την ζωή μας.

Αδέλφια μου,

Διανύοντας ήδη τον 21ο Χριστιανικό αιώνα, ακόμη ο πόλεμος και οι συνεχιζόμενες εχθρικές αντιπαραθέσεις σε διάφορα μέρη του κόσμου, όπως η Μέση Ανατολή και η Ουκρανία, προκαλούν τεράστιες ανθρωπιστικές κρίσεις, αβάστακτο πόνο και όλεθρο. Η Αφρική αντιμετωπίζει αιματηρές εχθροπραξίες, οι οποίες επηρεάζουν την επίτευξη πολιτικής σταθερότητος, ειρήνης και προόδου, αφού περισσότερες από 35 γενικευμένες συρράξεις ευρίσκονται εν εξελίξει στα πολύπαθα εδάφη της. Στο Σουδάν, οι ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ στρατού και παραστρατιωτικών οργανώσεων έχουν οδηγήσει σε χιλιάδες νεκρούς και εκτοπισμένους. Η Αιθιοπία και άλλες χώρες όπως η Σομαλία, η Νιγηρία, ο Νίγηρας, η Λιβύη συνεχίζονται να βιώνουν εθνοτικές αιματηρές διαμάχες και επιθέσεις εξτρεμιστικών ομάδων. Στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό οι εκτοπισμένοι από τις συνεχιζόμενες εσωτερικές συγκρούσεις φτάνουν τα 7 εκατομμύρια. Η φτώχεια και η πείνα πλήττουν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ηπείρου, ενισχύοντας τις κοινωνικές ανισότητες και δημιουργώντας ένα φαύλο κύκλο δυστυχίας, ανέχειας και αδικίας. **Εν ολίγοις, η αγαπημένη μας Αφρική αποτελεί τον σύγχρονο «Κρανίου Τόπο», τον μαρτυρικό και αιματοβαμμένο Γολγοθά του 21ου αιώνος**

, του αντιφατικού αιώνος μεταξύ της υποσχομένης πολυδάπανης αποικήσεως άλλων πλανητών στο αχανές ουράνιο στερέωμα και της στερήσεως των απαραιτήτων ειδών διατροφής *«στα δύο (2) από τα τρία (3) νοικοκυριά στις χώρες της Δυτικής και Κεντρικής Αφρικής, τα οποία δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να ακολουθήσουν ένα υγιεινό διατροφικό πρόγραμμα»*, σύμφωνα με την ανάλυση για την περιφερειακή επισιτιστική ασφάλεια, η οποία δόθηκε στη δημοσιότητα το Δεκέμβριο του έτους 2013 από το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα (WFP) και άλλες ανθρωπιστικές οργανώσεις. Ένας στους τέσσερεις Αφρικανούς αδελφούς μας υποσιτίζεται και λιμοκτονεί εν έτει 2025!

Η Αγιωτάτη Εκκλησία μας, ως Σώμα Χριστού, καλεί αδιαλείπτως τον κόσμο στην μετάνοια, δηλαδή στην αναγνώριση των λαθών, των αστοχιών και των αμαρτημάτων του, στην αλλαγή νοοτροπίας και στην πνευματική αναγέννηση μέσω της Θείας Χάριτος. Πολύτιμος καρπός τούτου του βιωματικού εν Αγίω Πνεύματι αγώνος είναι οπωσδήποτε και η κατάκτηση της εσωτερικής ειρήνης από κάθε πρόσωπο, ώστε να επιτευχθή τελικώς η γενικευμένη επικράτηση της ειρήνης και της προόδου, ως μίας συνολικώς ενσυνείδητης και αρμονικής στάσεως και πράξεως του εκκλησιαστικού Σώματος, το οποίο δεν ταυτίζεται με την κοσμική νοοτροπία, αλλά ακολουθεί το Θέλημα του Θεού, το οποίο πάντοτε παραμένει αγαθό και τέλειο.

Αγαπημένα μου πνευματικά παιδιά,

Ο Γολγοθάς εβίωσε την ημέρα-ορόσημο, *«τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων»*, κατά την οποία ο Κύριός μας εποδοπάτησε διά του θανάτου και της Αναστάσεώς Του το θάνατο, προσφέροντας στην ανθρωπότητα το δώρο της αθανασίας της ψυχής μας. *«Τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν»* (Ησ. 53:5). Αν και η καθημερινότητα για εκατομμύρια συνανθρώπων μας στην Αφρική και σε άλλες περιοχές του κόσμου είναι γεμάτη από τις καταστροφές και τη φθορά των εχθροπραξιών, καθώς και από τη μάστιγα της πείνας και της φτώχειας, από αυτόν τον πόνο μπορεί να αναδυθεί η ελπίδα μιας νέας ζωής, η προοπτική της αναγεννήσεως, της σωτηρίας και της αποκαταστάσεως του ανθρωπίνου προσώπου και της ανθρωπότητας. Και αυτό επιτυγχάνεται μέσω του πνευματικού αγώνος, **όταν ο καθένας θελήσει να αντικαταστήσει το «Εγώ» με το «Εμείς»**, όταν αποφασίσει να αναζητήσει την αλήθεια, την αγάπη και τη δικαιοσύνη για το καλό του κόσμου μας, του αναποδράστως κοινού οίκου όλων μας.

Είθε η Ειρήνη του Χριστού, *«ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα»* (Φιλιπ. 4:7), να πληροί τις καρδίες όλων με το Ανέσπερο Φως της Ανάστασεώς Του και να φέρει συμφιλίωση στον κόσμο, αφυπνίζοντας τις νεκρωμένες συνειδήσεις εκείνων που ενεργούν ως *«ἄνθρωποι ἀνθρώποις λύκοι»* («Homo homini lupus», Κωμωδία Asinaria, Titus

Maccius Plautus, περ. 254-184 π.Χ). Είθε να φωτίσει τους ισχυρούς της γης, καθοδηγώντας τους στην Αλήθεια, στη Δικαιοσύνη και στην Αγάπη του Θεού. Με τη Χάρη του Αναστάντος Κυρίου ας γίνουμε φορείς αγάπης και ελπίδας, ώστε η ειρήνη Του να βασιλεύει *«ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»* και το φως Του να λάμπει στις καθημερινές μας προσπάθειες, οδηγώντας μας στον δρόμο της σωτηρίας μας, (Ψαλμ. 118:105).

Θαρσείτε λοιπόν παιδιά μου! *«Πάντες ἀπολαύσατε τοῦ συμποσίου τῆς πίστεως πάντες ἀπολαύσατε τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος. Μηδείς θρηνείτω πενίαν˙ ἐφάνη γάρ ἡ κοινή Βασιλεία... Μηδείς φοβείσθω θάνατον ἠλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος... Ἀνέστη Χριστός και χαίρουσιν Ἄγγελοι, Ἀνέστη Χριστός καί ζωή πολιτεύεται!»* (Κατηχητικός Λόγος Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου)

Χριστός Ανέστη! Αλήθως Ανέστη ὁ Κύριος!
Μετ’ Αναστασίμων ευχών και απεριορίστου πατρικής αγάπης

† Ο ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Β΄